

BIZTONSÁGI ADATLAP

Összhangban van az 1907/2006/EK rendelet (REACH) és a 878/2020/EU rendelettel

Az 1. verzió kiállítás kelte: 2004.04.29.

Aktuális verzió száma: 14. verzió

1.) *Szakasz: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása:

1.1. Termék azonosító: keverék D – Cook

UFI:J274-MT0Q-YD0G-PXCV

1.2. Anyag vagy keverék megfelelő azonosított felhasználása, illetve ellenjavallt felhasználása

általános konyhai tisztító- és fertőtlenítőszer koncentrátum

Folyékony, enyhén lúgos kémhatású, klórmentes általános konyhai tisztító- és fertőtlenítőszer. A betegellátó- és közintézményekben, valamint a vendéglátás területén rozsdamentes acél, gumi, csempe, műanyag, porcelán és egyéb mosható felületek, ill. padlók, falak, berendezések tisztítására és fertőtlenítésére alkalmazható a termék.

Baktericid (akkreditált laboratóriumi vizsgálat), fungicid, virucid hatású.
Terméktípus: PT4.

Típus: folyékony halmazállapot.

Felhasználás: professzionális.

Ellenjavallt felhasználás: Fékezetten habzó tulajdonságát vegyük figyelembe. Napon, meleg helyen ne tároljuk. Más tisztító és fertőtlenítőszerrel, savakkal, aktívklór tartalmú szerekkel ne keverjük.

1.3. A biztonsági adatlap szállítójának adatai

Gyártó cég neve: HungaroChemicals Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Cím: 4445 Nagycserkesz – Halmosbokor 6.

Telefonszám: +36-42-508-970 email: hunchem@hunchem.hu

Biztonsági adatlapért felelős elérhetősége: rendeles@hunchem.hu

1.4. Sürgősségi telefonszám

Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ)

telefonszám: +36 80 20 11 99 (díjmentesen hívható, zöld szám, 0-24h)

2.) *Szakasz: Veszély azonosítása:

2.1. Az anyag vagy keverék osztályozása

A keverék a 1272/2008/EK irányelveinek valamint későbbi módosításainak osztályozása szerint:

A gyártó, a vonatkozó uniós szabályozások a 1272/2008/EK rendelet és módosításai szerint a termék veszélyes keverék.

A termék környezeti veszélyességi osztályba sorolása nem szükséges.

<i>Veszélyességi osztályok / Kategóriák</i>	<i>Figyelmeztető mondatok</i>
Skin Irrit. 2 – Bőrirritáció	H315 Bőrirritáló hatású.
Eye Irrit. 2 – Szemirritáció	H319 Súlyos szemirritációt okoz.
STOT SE 3 - Célszervi toxicitás	H335 Légúti irritációt okozhat.

2.2. Címkézési elemek

<i>Veszélyességi osztályok / Kategóriák</i>	<i>Figyelmeztető mondatok</i>
Skin Irrit. 2 – Bőrirritáció	H315 Bőrirritáló hatású.
Eye Irrit. 2 – Szemirritáció	H319 Súlyos szemirritációt okoz.
STOT SE 3 - Célszervi toxicitás	H335 Légúti irritációt okozhat.

Veszélypiktogram: GHS07

Figyelmeztetés: Figyelem

2.2. Címkézési elemek

A 1272/2008/EK, a 648/2004/EK és a 38/2003. EszCsM -FVM-KvVM rendeleteknek és későbbi módosításainak megfelelő címkézés.

D – Cook általános konyhai tisztító- és fertőtlenítőszer koncentrátum	
Összetétel (veszélyes anyagok): Izopropil-alkohol 1-10%, Alkil-glükózid 1-10%, Monoetanol-amin 1-5%, 2-Metoxi-metil-etoxi-propanol 1-5%, Alkil-amido-propilbetain 1-5%	
Hatóanyag: Didecil-dimetil-ammonium-klorid (CAS: 7173-51-5) 3 %	
Összetevők a 648/2004/EK rendelet szerint: 5-15% alkohol, 5-15% nemionos felületaktív anyag, 5-15% szerves oldószerek, 5%-nál kevesebb amfoter felületaktív anyag, fertőtlenítőszer, illatanyag kombináció, korrózió inhibitor	
Skin Irrit. 2 – Bőrirritáció	H315 Bőrirritáló hatású. H319 Súlyos szemirritációt okoz.

D – Cook		általános konyhai tisztító- és fertőtlenítőszer koncentrátum
<p>Eye Irrit. 2 – Szemirritáció STOT SE 3 - Célszervi toxicitás GHS07</p> <p>Figyelmeztetés: Figyelem</p>	<p>H335 Légúti irritációt okozhat. Megelőzés: P261 Kerülje a köd/permet belélegzését. P264 A használatot követően a kezet alaposan meg kell mosni. P271 Kizárólag szabadban vagy jól szellőző helyiségben használható. P280 Védőkesztyű/védőruha/szemvédő/arcvédő használata kötelező. Elhárító intézkedések: P304+P340 Belélegzés esetén: Az érintett személyt friss levegőre kell vinni és olyan nyugalmi testhelyzetbe kell helyezni, hogy könnyen tudjon lélegezni. P305+P351+P338 Szembe kerülés esetén: Több percig tartó óvatos öblítés vízzel. Adott esetben a kontaktlencsék eltávolítása, ha könnyen megoldható. Az öblítés folytatása. P302+P352 Ha bőrre kerül: Lemosás bő szappanos vízzel. Tárolás: P403+P233 Jól szellőző helyen tárolandó. Az edény szorosan lezárva tartandó.</p>	
<p>Folyékony, enyhén lúgos kémhatású, klórmentes általános konyhai tisztító- és fertőtlenítőszer. A betegellátó- és közintézményekben, valamint a vendéglátás területén rozsdamentes acél, gumi, csempe, műanyag, porcelán és egyéb mosható felületek, ill. padlók, falak, berendezések tisztítására és fertőtlenítésére alkalmazható a termék. Használat előtt olvassa el a keverék prospektusát. Figyelem. A keverék maradékai, hulladékká vált szennyezett göngyölege a 2012.évi CLXXXV. törvény alapján veszélyes hulladéknak minősül. A használt illatanyag kombináció komponens érzékeny bőr esetén nem okoz problémát, irritációt. Engedélyszám: OTH 4472-4/2007.</p>		
<p>Mennyiség: Gyártási szám: Gyártási idő: a gyártási szám 5-10-ig karaktere Eltarthatóság:</p>	<p>Gyártó: Hungaro Chemicals Kft. 4445 Nagycserkesz-Halmosbokor 6. Tel.: +36-42-508-970 email: hunchem@hunchem.hu www.hungarochemicals.hu</p>	

2.3. Egyéb veszélyek

Előírás szerű felhasználás során nem ismert. PBT és vPvB anyagot nem tartalmaz, teszt a keverékre nem készült. SVHC (különleges aggodalomra okot adó anyagok) és SVHC-jelöltlistás anyagot nem tartalmaz. Endokrin károsító tulajdonságú anyagot nem tartalmaz. A személyi és/vagy a környezeti kockázatokra vonatkozó kiegészítő információkat jelen adatlap 11. és 12. rovata közli.

3.) *Szakasz: Összetétel/összetevőkre vonatkozó információk:

3.1. Anyagok

A termék keverék, nem anyag.

3.2. Keverékek

A lenti veszélyességi osztályok és H-mondatok a tiszta komponensekre vonatkoznak, a keverék veszélyesség szerinti besorolását a 2. Szakasz adja meg.

CAS-szám	EC-szám	Veszélyes anyag (kémiai név)	Index szám	Besorolás 1272/2008/EK	Koncentráció
7173-51-5	230-525-2	Didecil-dimetil-ammónium-klorid	612-131-00-6	Acute Tox. 3 Skin Corr. 1B Eye Dam. 1 AquaticAcute1 AquaticChronic2 H301 , H314 H318 , H400 H411 M _{akut} : 10 GHS05 GHS06 GHS09	3 %
67-63-0	200-661-7	Izopropil-alkohol	603-117-00-0	Flam Liq.2 Eye Irrit.2 STOT SE 3 H225, H319 H336 GHS02 GHS07	1 – 10 %
-	414-420-0	Alkil-glükózid	614-028-00-1	Eye Dam. 1 H318 GHS05	1 – 10 %
141-43-5	205-483-3	Monoetanol-amin	603-030-00-8	Akut Tox.4 Skin Corr.1B Eye Dam. 1 STOT SE Aquatic Chronic 3 H302 , H312 H314 , H332 H318 , H335 H412 GHS05 GHS07	1 – 5 %
34590-94-8	252-104-2	2-Metoxi-metil-etoxi-propanol	-	-	1 – 5 %

CAS-szám	EC-szám	Veszélyes anyag (kémiai név)	Index szám	Besorolás 1272/2008/EK	Koncentráció
61789-40-0	263-058-8	Alkil-amido-propilbetain	-	Skin Irrit. 2 Eye Irrit. 2 Skin Sens. 1 Aquatic Chronic 3 H315 , H319 H317 , H412 GHS07 GHS09	1 – 5 %

Kémiai név	REACH szám
Didecil-dimetil-ammónium-klorid	01-2119945987-15
Izopropil-alkohol	01-2119457558-25
Alkil-glükózid	01-2119987144-31
Monoetanol-amin	01-2119486455-28
2-Metoxi-metil-etoxi-propanol	01-2119450011-60
Alkil-amido-propilbetain	01-2120770501-61

A gyártó más veszélyes összetevő jelenlétét nem jelzi.

Nem veszélyes összetevő(k), vagy koncentrációjuk nem éri el a besorolási értéket:
illatanyag kombináció, korrózió inhibitor.

A veszélyes összetevő(k) kockázataira utaló H mondatok teljes szövegét az adatlap 16. rovata közli.

4.) *Szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések:

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Általános tanács: Bőrrel való érintkezés után mindig mossunk kezet, vigyázzunk, hogy szembe ne kerüljön. A hosszan tartó belélegzését kerüljük el. A porlasztással történő használatakor szellőztessünk. A szennyezett ruházatot le kell venni. Használjunk megfelelő védőfelszerelést.

4.1.a. Belégzés esetén: Kerüljük a hosszan tartó belélegzést. Szükség esetén szellőztessünk. Menjünk friss levegőre.

4.1.b. Bőrrel való érintkezés esetén: Bőrrel való érintkezés után bőséges folyó vizes leöblítés és szappannal kézmosás. A szennyezett ruházatot el kell távolítani.

4.1.c. Szemmel való érintkezés esetén: Legalább 10-15 percig tartó szemöblítést kell végezni folyó vízzel, a szemhéjszélek széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. Amennyiben szükséges a sérültet azonnal szakorvoshoz kell irányítani.

4.1.d. Lenyelés esetén: A szájüreget vízzel alaposan ki kell öblíteni, sok vizet kell itatni és azonnal orvosi kezelés szükséges. Hánytatni nem szabad.

4.1.2. Javaslat: Lenyelése esetén a felhígulás érdekében ittasunk sok vizet. A sérültet vigyünk friss levegőre. A szennyezett ruhát azonnal le kell venni. Tegyük meg mindent az orvosi segítséget nyújtó személyek védelmére, segítsük a munkájukat.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások

Belégzés: Köhögés. Orrfolyás. Tüsszentés. Irritáció,

Bőr: Bőrkiszáradás, kisebb bőrpírosság. Irritáció érzékeny bőr esetén.

Szem: Vörösség, szúró érzés. Fájdalom. Könnyezés. Súlyos károsodás.

Lenyelés: Hasi fájdalom, hányinger. Köhögés. Hányás.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése

Lenyelése esetén a felhígulás érdekében ittasunk sok vizet. A sérültet vigyünk friss levegőre, a hideg ellen védjük. A szennyezett ruházatot azonnal le kell venni, bő vízzel mosakodjunk meg. Tegyük meg mindent az orvosi segítséget nyújtó személyek védelmére, segítsük a munkájukat.

5.) *Szakasz: Tűzvédelmi intézkedések:

Általános: Nem tűzveszélyes és nem éghető keverék.

5.1. Oltóanyag

A megfelelő oltóanyag: Valamennyi szokásos oltóanyag felhasználható. Tűzoltó hab, vízszugár, tűzoltópor, széndioxid.

Az alkalmatlan oltóanyag: Nem ismert.

5.2. Az anyagtól vagy a keveréktől származó különleges veszélyek

Hevítés hatására káros gőzök szabadulhatnak fel.

5.3. Tűzoltóknak szóló javaslat

Az edényzet felmelegedése esetén porlasztott vízzel való hűtés javasolt. Javasolt az edényzet eltávolítása a veszélyes zónából. Használni kell az egyéni védőfelszerelést.

6.) *Szakasz: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál:

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások

6.1.1. Nem sürgősségi ellátó személyzet esetében:

Belégzés: Nagy mennyiség kiömlésekor szellőztessünk. Szükség esetén használjunk respirátort.

Bőr: Viseljünk védőkesztyűt.

Szem: Viseljünk védőszemüveget.

Lenyelés: Kerüljük a keverék lenyelését.

Gyújtóforrás: Nem tűzveszélyes termék.

Szellőztetés: Szükséges a szellőztetés.

Porzás: Nem por alakú termék.

Terület kiürítése: Kereszt szennyeződés elkerülése miatt szükséges a terület kiürítése.

Szakértői konzultáció: Nem szükséges különleges szakértő.

6.1.2. A sürgősségi ellátók esetében:

Belégzés: Nagy mennyiség kiömlésekor szellőztessünk.

Bőr: Viseljünk védőkesztyűt.

Szem: Kerüljük a szembe jutását.

Lenyelés: Kerüljük a keverék lenyelését.

Használjunk egyéni védőfelszerelést. A megfelelő szellőztetést biztosítani kell. A nem érintett személyeket el kell távolítani. A szennyezett ruházatot azonnal le kell venni, valamint bő vízzel való kézmosás szükséges.

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések

A kiömlött nagy mennyiségű tömény keveréket talajba, élővizekbe és kezelés nélkül közcsatornába juttatni nem szabad. Nagyobb mennyiség környezetbe kerülésekor a hatóságot értesíteni kell. Tájékoztatni kell az illetékes hatóságokat, ha a keverék hígítatlanul csatornába kerül, felszíni vagy felszín alatti vízbe esetleg a földbe/talajba jut. Vegyszerekkel, savakkal, lúgokkal, aktívklór tartalmú szerekkel nem kerülhet érintkezésbe. Vízzel hígított keverék nem veszélyezteti a környezetet.

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei és anyagai

Kis mennyiség kiömlése esetén sok vízzel le kell öblíteni. A szellőztetést meg kell oldani.

Nagy mennyiség esetén folyadék-megkötő anyaggal (homok, tőzeg) fel kell venni, összegyűjteni és elszállítani. A szennyezett területről a tárolóedényeket - legyen bármilyen - el kell távolítani. A maradék szennyeződést vízzel le kell öblíteni.

A kiömlött mennyiséget zárható edényzetbe helyezzük, a felület lemosásához mindig nagy mennyiségű vizet használjunk.

A kisebb habképződésre, csúszásveszélyre figyeljünk oda. A helyiséget jól át kell szellőztetni.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra

Sürgősségi kapcsolatra vonatkozó információkat lásd az 1. szakasznál.

A személyi védőfelszerelésre az információ(k) a 8. szakasznál olvasható.

A hulladék kezelésre módszerek a 13. szakaszban található.

7.) *Szakasz: Kezelés és tárolás:

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

Használata során el kell kerülni a tömény keverék nagy mennyiségű kiömlését. A kezelés során be kell tartani az általános munkavédelmi utasításokat. A keverék fékezten habzik, felületaktív és oldószer tartalma miatt a padlóra kerülve csúszásveszély léphet fel. Nagyobb mennyiségben a padlóra kerülve tapadást, ragacsos felületet okozhat.

7.1.1. Ajánlások: A teljesen elszennyeződött ruházatot le kell venni. A szembe kerülést, a lenyelést el kell kerülni. Lehetőleg zárt, kis térben ne használjuk szellőztetés nélkül. Használjunk megfelelő védőruházatot, védőfelszerelést. A tárolóedényzetet mindig óvatosan kell nyitni. Vegyszerekkel, savakkal, aktívklór tartalmú szerekkel nem kerülhet érintkezésbe.

7.1.2. Általános foglalkozási higiénia: Használat közben étkezni, inni, dohányozni tilos. Használat után bőséges vízzel való kézmosás szükséges. A szennyezett ruházatot, védőfelszerelést el kell távolítani mielőtt az étkező területére lépünk.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt

Eredeti csomagolásban, jól lezárva, hűvös, száraz, napfénytől védett, fagymentes helyen, élelmiszerektől, vegyszerektől, savaktól elkülönítve kell tárolni. Javasolt tárolási hőmérséklet 10-25°C. Alacsony hőmérsékleten a termék opálosodhat. Napon, magas hőmérsékleten opálosodás, illatanyag csökkenés léphet fel. A magas hőmérséklet, erőteljes, hosszútávú napfény a biocid hatóanyag csökkenését eredményezheti. A keverék fertőtlenítő hatású a hőmérséklet ingadozást el kell kerülni. Az edényzetet mindig gondosan zárjuk vissza. Eredeti kiszerelőanyagában tároljuk a keveréket. Az edényzetbe a keveréket ne öntsük vissza, ezáltal elkerülhető a termék szennyeződése.

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)

Pontos végfelhasználás a keverékre vonatkozóan nem áll rendelkezésre. Folyékony, enyhén lúgos kémhatású, klórmentes általános konyhai tisztító- és fertőtlenítőszer. A betegellátó- és közintézményekben, valamint a vendéglátás területén rozsdamentes acél, gumi, csempe, műanyag, porcelán és egyéb mosható felületek, ill. padlók, falak, berendezések tisztítására és fertőtlenítésére alkalmazható a termék.

A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8.) *Szakasz: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem:

8.1. Ellenőrzési paraméterek

Az 5/2020. II.6. ITM rendelet alapján a magyarországi munkahelyi expozíciós határértékek vegyi anyagra vonatkozóan:

Didecil-dimetil-ammónium-klorid Munkahelyi expozíciós határértékek nem ismeretesek.

Izopropil-alkohol ÁK-érték: 500 mg/m³
CK-érték: 1000 mg/m³

Származtatott nem észlelt hatás szint (DNEL):

Munkavállalók, hosszan tartó-szisztémás hatás, belégzés: 500 mg/m³/nap

Munkavállalók, hosszan tartó-szisztémás hatás, bőrrel való érintkezés: 888 mg/ttkg/nap

Fogyasztók, hosszan tartó-szisztémás hatás, belégzés: 89 mg/m³

Fogyasztók, hosszan tartó-szisztémás hatás, bőrrel való érintkezés: 319 mg/ttkg/nap

Fogyasztók, hosszan tartó-szisztémás hatás, lenyelés: 26 mg/ttkg/nap

Becsült hatásmentes koncentráció (PNEC):

Édesvíz: 140,9 mg/l

Tengervíz: 140,9 mg/l

Üledék: 552 mg/kg

Talaj: 28 mg/kg

Szennyvízkezelő üzem: 2251 mg/l

Alkil-glükózid Munkahelyi expozíciós határértékek nem ismeretesek.

Monoetanol-amin ÁK-érték: 2,5 mg/m³
CK-érték: 7,6 mg/m³

Származtatott nem észlelt hatás szint (DNEL):

Kézvédelem: Védőkesztyű használatát javasoljuk. Bőrvédő krém használata a munkafolyamat befejeztével.

Testrészt védelme: Használjunk védőruházatot a kifröccsenések ellen.

Légzésvédelem: Kerüljük a hosszan tartó belélegzést. Gyakran szellőztessünk a munkaterületen.

Hőveszély: Domináns hőmérséklet változás nem következik be. Nem szükséges különleges óvintézkedés, védőfelszerelés.

A keverék hígított kezelése során: Javasolt koncentráció: 5% vagy hígítás nélkül. Használat előtt kérjen szaktanácsadóval történő konzultációt. Ha a termék adagolása zárt adagoló-berendezéssel történik, - a kifröccsenés vagy a közvetlen bőrkontaktus lehetősége nélkül -, úgy a szakaszban leírt védőfelszerelés viselése átgondolandó. Azonban javasoljuk a védőfelszerelés használatát ebben az esetben is, hiszen a kannacsere esetén érintkezhetünk a koncentrátum keverékkel.

Szem/arc védelem: A kifröccsenés ellen védjük a szemünket.

Kézvédelem: Javasoljuk a védőkesztyű használatát, az érzékeny bőr, hosszan tartó behatás során.

Testrészt védelme: Használjunk védőruházatot a kifröccsenések ellen.

Légzésvédelem: Nem szükséges. Kerüljük a tartós belélegzését.

Általános biztonsági és higiéniai intézkedések: A munkahelyen tilos enni, inni, dohányozni. A szennyezett ruházatot azonnal le kell venni, a munkaszünetek előtt kezet kell mosni. A műszak végén javasolt a bőrvédő krém használata.

A fentiek a szakszerűen végzett tevékenységre és rendeltetésszerű felhasználási feltételekre vonatkoznak, átlagosnak tekinthető körülmények között. Ettől eltérő viszonyok, rendkívüli körülmények között történik a munkavégzés, a további szükséges teendőkről és az egyéni védőeszközökről szakértő bevonásával ajánlott dönteni.

8.2.3. Környezeti expozíció-ellenőrzések: A helyi és a nemzeti szabályozásokat be kell tartani. Tájékoztatni kell az illetékes hatóságokat, ha a keverék hígítatlanul csatornába kerül, felszíni vagy felszín alatti vízbe esetleg a földbe/talajba jut.

9.) *Szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok:

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Megjelenési forma (halmazállapot): folyadék

<u>Viszkozitás:</u>	vízszerű
<u>Szín:</u>	színtelen-halványsárga
<u>Szag:</u>	kellemes, enyhén oldószeres
<u>Relatív sűrűség (20°C -on):</u>	kb. 1,0 g/cm ³
<u>Oldhatóság (20°C -on):</u>	vízzel korlátlanul elegyedik
<u>pH érték (10g/l-es oldat 20°C -on):</u>	kb. 9
<u>Habzókéesség:</u>	nem vagy fékezetten habzó
<u>Olvadáspont:</u>	nincs meghatározva
<u>Fagyáspont:</u>	nincs meghatározva
<u>Forráspont:</u>	nincs meghatározva
<u>Párolgási sebesség:</u>	nincs meghatározva
<u>Lobbanáspont:</u>	nincs meghatározva
<u>Gőznyomás:</u>	nincs meghatározva
<u>Tűzveszélyesség:</u>	nem tűzveszélyes
<u>Robbanásveszély:</u>	nem robbanásveszélyes
<u>Öngyulladás hőmérséklet:</u>	a keverék önmagától nem gyullad
<u>Bomlási hőmérséklet:</u>	nincs meghatározva

9.2. Egyéb információk

A keverékre vonatkozóan nem áll rendelkezésre.

10.) *Szakasz: Stabilitás és reakciókészség:

A keverék normális felhasználási és raktározási körülmények között stabil.

10.1. Reakciókészség

Vegyszerekkel, savakkal, aktívklór tartalmú szerekkel nem kerülhet érintkezésbe.

10.2. Kémiai stabilitás

Kerüljük az erős napfényt, a hevítést, melegítést. A hideg, fagypont alatti tárolást. Alacsony hőmérsékleten a termék opálosodhat. Napon, magas hőmérsékleten opálosodás, illatanyag csökkenés léphet fel. A magas hőmérséklet, erőteljes, hosszútávú napfény a biocid hatóanyag csökkenését eredményezheti. A keverék fertőtlenítő hatása a hőmérséklet ingadozást el kell kerülni. Az edényzetet mindig gondosan zárjuk vissza. Eredeti kiegészítőanyagában tároljuk a keveréket. Az edényzetbe a keveréket ne öntsük vissza, ezáltal elkerülhető a termék szennyeződése.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége

Koncentrátum formájában, nagy mennyiség esetén az erős savakkal, savtartalmú tisztítószerrel reakcióba léphet.

10.4. Kerülendő körülmények

A tárolási hőmérséklet 10-25°C legyen. Erős napfényt, fagypont alatti tárolását kerüljük el. Alacsony hőmérsékleten a termék opálosodhat. Napon, magas hőmérsékleten opálosodás, illatanyag csökkenés léphet fel. A magas hőmérséklet, erőteljes, hosszútávú napfény a biocid hatóanyag csökkenését eredményezheti.

10.5. Nem összeférhető anyagok

Kerüljük a savakkal való érintkezést.

10.6. Veszélyes bomlástermékek

Káros gőzök szabadulhatnak fel.

11.) *Szakasz: Toxikológiai információk:

11.1.1-11.1.4. Az 1272/2008/EK rendeletben meghatározott, veszélyességi osztályokra vonatkozó információk

A keverékre nincs adat. Munkavégzés során be kell tartani a vegyi anyagokkal folytatott tevékenység általános munkabiztonsági és munkahigiénés szabályait. Az expozíció különböző módjaira való információkat a keverék jellege, fizikai és kémiai tulajdonságai alapján adtuk meg. A dolgozókkal meg kell ismertetni a veszélyes összetevők toxikológiai tulajdonságait.

Célzott vizsgálatok nem történtek. Az osztályozás a CLP-rendelet keverékekre vonatkozó osztályozási kritériumainak a figyelembevételével történt.

Akut toxicitás:

A termék nem osztályozandó a becsült ATE mix értékek alapján az akut toxicitási veszélyességi osztályok egyikébe sem.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:

Didecil-dimetil-ammónium-klorid

Akut orális toxicitás LD50 patkány: 658 mg/kg

Akut bőrön át toxicitás LD50 patkány: >2000 mg/kg

Izopropil-alkohol

Akut orális toxicitás LD50 patkány: 5840 mg/kg

Akut toxicitás LD50 nyúl, bőr: 13900 mg/kg

Akut belélegezve toxicitás LC50 patkány: >25 mg/l (6h)

Alkil-glükózid

Akut orális toxicitás LD50 patkány: 2000-5000 mg/kg

Akut toxicitás bőr LD50 patkány: >5000 mg/kg

Monoetanol-amin

Akut orális toxicitás LD50 patkány: 1,515 mg/kg

Akut toxicitás LD50 nyúl, bőrön át: 1,025 mg/kg

2-Metoxi-metil-etoxi-propanol

Akut orális toxicitás LD50 patkány: >5000 mg/kg

Akut bőrön át toxicitás LD50 nyúl: 9510 mg/kg

Alkil-amido-propilbetain

Akut orális toxicitás LD50 patkány: >2000 mg/kg

Irritáció, maró hatás:

A terméknel a rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai teljesülnek. A termék bőrirritáló és szemirritáló hatású.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:

Didecil-dimetil-ammónium-klorid

Bőr: Maró hatású.

Szem: Súlyos szemkárosodást okoz.

Izopropil-alkohol

Bőr: Az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Szem: Súlyos szemirritáló hatású.

Alkil-glükózid

Bőr: Irritáló hatású.

Szem: Szemkárosodást okozhat.

Lenyelés: irritálhatja a nyálkahártyát.

Monoetanolamin

Bőr: irritáló hatású.

Szem: súlyos szemkárosodást okozhat.

2-Metoxi-metil-etoxi-propanol

Bőr: Nem irritáló.

Szem: Nem irritáló.

Alkil-amido-propilbetain

Bőr: Nem irritáló hatású.

Szem: Irritáló hatású.

Szenzibilizáló hatás:

A terméknel a rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:

Didecil-dimetil-ammónium-klorid, Izopropil-alkohol, Alkil-glükózid, Monoetanolamin, 2-Metoxi-metil-etoxi-propanol, Alkil-amido-propilbetain

Az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Ismételt dózisú toxicitás:

A terméknel a rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:

Izopropil-alkohol

Egyszeri toxicitás során álmoságot, szédülést okozhat.

2-Metoxi-metil-etoxi-propanol

Egy erős behatás érzéstelenítő és narkotizáló hatásban mutatkozhat meg.

Didecil-dimetil-ammónium-klorid, Alkil-glükózid, Monoetanolamin, Alkil-amido-propilbetain

Az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Egyetlen expozíció utáni célszervi toxicitás:

A terméknél a rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:**Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:**

Didecil-dimetil-ammónium-klorid, Izopropil-alkohol, Alkil-glükózid, Monoetanolamin, 2-Metoxi-metil-etoxi-propanol, Alkil-amido-propilbetain
Az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Rákkeltő hatás:

A terméknél a rendelkezésre álló adatok alapján jelentős hatás, kritikus veszély nem ismert. CMR tulajdonságú anyagot nem tartalmaz.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:**Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:**

Didecil-dimetil-ammónium-klorid, Izopropil-alkohol, Alkil-glükózid, Monoetanolamin, 2-Metoxi-metil-etoxi-propanol, Alkil-amido-propilbetain
Az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

Csírasejt-mutagenitás:

A terméknél a rendelkezésre álló adatok alapján jelentős hatás, kritikus veszély nem ismert. CMR tulajdonságú anyagot nem tartalmaz.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:**Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:**

Didecil-dimetil-ammónium-klorid, Izopropil-alkohol, Alkil-glükózid, Monoetanolamin, 2-Metoxi-metil-etoxi-propanol, Alkil-amido-propilbetain
Az osztályozás kritériumai nem teljesülnek. Nem mutattak ki mutagén hatást.

Reprodukciós toxicitás:

A terméknél a rendelkezésre álló adatok alapján jelentős hatás, kritikus veszély nem ismert. CMR tulajdonságú anyagot nem tartalmaz.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:**Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:**

Didecil-dimetil-ammónium-klorid, Izopropil-alkohol, Alkil-glükózid, Monoetanolamin, 2-Metoxi-metil-etoxi-propanol, Alkil-amido-propilbetain
Az osztályozás kritériumai nem teljesülnek. Nem mutattak ki negatív hatást.

Aspirációs veszély:

A terméknél a rendelkezésre álló adatok alapján jelentős hatás, kritikus veszély nem ismert.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:**Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:**

Didecil-dimetil-ammónium-klorid, Izopropil-alkohol, Alkil-glükózid, Monoetanolamin, 2-Metoxi-metil-etoxi-propanol, Alkil-amido-propilbetain

Az osztályozás kritériumai nem teljesülnek. Nem mutattak ki károsító hatást.

11.1.5. A valószínű expozíciók útra vonatkozó információ

Bőr: Védőfelszerelés nélküli használat, érzékeny bőr, hosszan tartó behatás során kisebb bőrpírosság léphet fel a bőr felületén. Irritáció lehetséges.

Szem: Szembe kerülve szemirritáció léphet fel.

Lenyelés: A száj, a torok, a gyomor pirosságát okozhatja.

Belégzés: Kisebbit irritációt okozhat.

11.1.6. A fizikai, kémiai és toxikológiai jellegzetességekkel kapcsolatos tünetek

Bőr: Kiszáradás, kisebb bőrpírosság jelentkezhethet. Irritáció kialakulhat érzékeny bőr esetén.

Szem: Vörösség, szúró érzés lehetséges. Szemirritáció lehetséges hosszabb behatás során. Könnyezés, fájdalom.

Lenyelés: Hasi fájdalom léphet fel. Hányinger, hányás jelentkezhethet. Köhögés.

Belégzés: Köhögés. Orrfolyás. Tüsszentés.

11.1.7. A rövid és hosszú távú expozícióból származó késleltetett és azonnali hatások, valamint krónikus hatások

A toxikológiai adatok az emberre vagy az állatokra vagy in vitro vizsgálatokra vonatkozó adatok a keverékre vonatkozóan nem áll rendelkezésre.

11.1.8. A kölcsönhatásokból eredő hatások

A keverékre nem áll rendelkezésre adat.

11.1.9. Egyedi adatok hiánya

Nem került sor egyedi adatok felhasználására, illetve nem állnak rendelkezésre adatok az egyedi felhasználására.

11.1.10. Keverékek

Nem történt a keverék egésze egészségi hatásainak kapcsolat vizsgálata.

11.1.11. A keverék és az anyag kapcsolatára vonatkozó információ

A keverékben lévő anyag kölcsönhatásba léphet a szervezetben, ami különböző szintű felszívódást, anyagcserét és kiválasztást eredményezhet. Ennek eredménye, információ a keverékre vonatkozóan nem áll rendelkezésre.

11.2. Egyéb veszélyekkel kapcsolatos információ

11.2.1. Endokrin károsító tulajdonságok

Nem történt endokrin károsító tulajdonságok által okozott káros egészségi hatásokra vonatkozó kapcsolat vizsgálata. Endokrin károsító tulajdonságú anyagot nem tartalmaz a keverék.

11.2.2. Egyéb információk

Az osztályozási kritériumok nem követelik meg a káros egészségi hatásokra vonatkozó egyéb fontos információ feltüntetését.

12.) *Szakasz: Ökológiai információk:

12.1. Toxicitás

Mivel a keverékről nem állnak rendelkezésre specifikus adatok, használjuk a normál ipari munkaelőírások betartásával, elkerülve kijutását a környezetbe. Mindenképpen elkerülendő a tömény keverék talajba, közcsatornába, vízfolyásokba kerülése. A termék nem osztályozandó a vízi környezetre veszélyes keverékként.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:

Didecil-dimetil-ammónium-klorid

LC50 (96h): 0,49 mg/l (hal)

EC50 (48h): 0,03 mg/l (Daphnia)

Izopropil-alkohol

LC50 (96h): 9640 mg/l (hal)

EC50 (48h): 10000 mg/l (Daphnia)

Alkil-glükózid

EC50 (48h): >100 mg/l (Daphnia)

LC50 (96h): >310 mg/l (hal)

Monoetanol-amin

EC50 (48h): 65 mg/l (Daphnia)

LC50 (96h): 349 mg/l (hal)

EC10 (72h): 2,5 mg/l (alga)

2-Metoxi-metil-etoxi-propanol

LC50 (48h): 1919 mg/l (Daphnia)

LC50 (96h): >1000 mg/l (hal)

Alkil-amido-propilbetain

LC50 (96h): 1-10 mg/l (hal)

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság

A keverékről nem állnak rendelkezésre specifikus adatok. Szakszerű kezelés és felhasználás során környezeti probléma nem várható. A keverékben található felületaktív anyagok lebonthatósága az előírt 648/2004/EK rendelet előírásainak megfelel.

Veszélyes összetevő(k)re vonatkozóan:

Didecil-dimetil-ammónium-klorid

Biológiai lebonthatóság: >70%.

Perzisztencia: Nem perzisztens anyag.

Izopropil-alkohol

Biológiai lebonthatóság: Könnyen lebontható, >70%.

Perzisztencia: Nem perzisztens anyag.

Alkil-glükózid

Biológiai lebonthatóság: >60%.

Perzisztencia: Nincs adat.

Monoetanol-amin

Biológiai lebonthatósága: könnyen lebontható.

Perzisztencia: nincs adat.

2-Metoxi-metil-etoxi-propanol
Biológiai lebonthatósága: 75%.
Perzisztencia: Nincs adat.

Alkil-amido-propilbetain
Biológiai lebonthatósága: >80 %.
Perzisztencia: Nincs adat.

12.3. Bioakkumulációs képesség

A keverékről nem állnak rendelkezésre specifikus adatok, nem valószínűsíthető az összetevők log $P_{o/v}$ értéke alapján. Mindenképpen elkerülendő a tömény keverék talajba, közcsatornába, vízfolyásokba kerülése. Hígított formában a szennyvízcsatornába vezetve a helyi előírások betartása mellett a termék nem befolyásolja a szennyvíztisztító berendezések működését.

Didecil-dimetil-ammónium-klorid Nem várható feldúsulás élő szervezetekben.
(log Kow 1,2)

Izopropil-alkohol Nem várható bioakkumuláció.

Alkil-glükózid Nem várható bioakkumuláció.

Monoetanol-amin Felhalmozódása organizmusokban nem várható.

2-Metoxi-metil-etoxi-propanol Biokoncentrációs potenciál alacsony.

Alkil-amido-propilbetain Nem halmozódik fel.

12.4. A talajban való mobilitás

A keverékről nem állnak rendelkezésre specifikus adatok. Amennyiben a termék beszennyezte a talajt, vízfolyásokat, intézkedni kell, hogy a minimálisra csökkenjen a vízbázisokra gyakorolt hatás.

12.5. A PBT- és a vPvB-értékelés eredményei

A keverékről nem állnak rendelkezésre specifikus adatok. A keverékben található veszélyes összetevők nem tekinthetők perzisztens, bioakkumulatív és mérgező (PBT) / nagyon perzisztens és nagyon bioakkumulatív (vPvB) anyagnak.

12.6. Endokrin károsító tulajdonságok

A keverékről nem állnak rendelkezésre specifikus adatok. Az endokrin károsító tulajdonságok által okozott káros környezeti hatások a keverék vonatkozásában nem releváns. Endokrin károsító tulajdonságú anyagot nem tartalmaz a keverék.

12.7. Egyéb káros hatások

A keverékről nem állnak rendelkezésre specifikus adatok. A környezetre gyakorolt más káros hatásokra vonatkozó információk a keverékre vonatkozóan nem releváns.

13.) *Szakasz: Ártalmatlanítási szempontok:

Ne juttassuk közvetlenül, hígítás nélkül csatornába, környezetbe.

13.1. Hulladékkezelési módszerek

A keverék maradékai, hulladékká vált szennyezett göngyölege a 2012. évi CLXXXV. Törvény alapján veszélyes hulladéknak minősül, besorolását a 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet alapján, a tevékenységnek megfelelően kell elvégezni. A keverék nagy mennyiségű maradékait hulladékgyűjtőben lehet megsemmisíteni a hatályos engedélyek által meghatározott technikai előírások és normák szerint.

A különböző felhasználási területek miatt a gyártó nem pontosan tudja megadni az EWC kódot valamint az EWC kód nem keverékre vonatkozik.

A keverékkel szennyezett hulladékká vált göngyöleg, veszélyes hulladékként kezelendő.

EWC kód: 15 01 10 * Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladék

13.1.1. Keverék: Amikor csak lehetséges a hulladék keletkezését el kell kerülni, minimálisra kell csökkenteni. A felhasználást kell előnyben részesíteni.

13.1.2. Csomagolás: A szennyezett csomagolóanyagokat a lehető legalaposabban ki kell üríteni, majd veszélyes hulladékgyűjtőben történik a megsemmisítése. A szennyezett csomagolóanyag háztartási hulladékkal nem keverhető.

13.1.3. Üres Csomagolás: A kiürített csomagolóanyagokat a lehető legalaposabban meg kell tisztítani vízzel, habmentességig, pH semleges értékig.

13.1.4. Szennyvízkezelés: Hígított formában a szennyvízcsatornába vezetve a helyi előírások betartása mellett a termék nem befolyásolja a szennyvíztisztító berendezések működését.

Tilos a tömény keveréket és maradékait talajba, élővízbe és hígítás nélkül közcsatornába juttatni. A rendeltetésszerű felhasználás során keletkezett szennyvizekre a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendeletben előírtat kell alkalmazni, figyelembe véve a 28/2004. (XII.25.) KVVM rendelet határértékeit is.

14.) *Szakasz: Szállításra vonatkozó információk:

A termék a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMDG, IATA) nem veszélyes áru.

14.1. UN szám vagy azonosító szám

UN-szám: -

14.2. Az ENSZ szerinti megfelelő szállítási megnevezés

RID/ADR, GGVS/GGVE, ADNR, IMDG, ICAO-TI/IATA-DGR (közúti, vasúti, hajó- és légi szállítási előírások) értelmében nem veszélyes áru.

14.3. Szállítási veszélyességi osztály(ok)

Osztály: -

Bárcaszám: -

Alagútkód: -

14.4. Csomagolási csoport

Csomagolási csoport: -

14.5. Környezeti veszélyek

Környezetre veszélyes: Nem

Tengeri szennyező: Nem

14.6. A felhasználót érintő különleges óvintézkedések

Nincs adat.

14.7. Az IMO-szabályok szerinti tengeri ömlesztett szállítás

A keverék tartályhajóban ömlesztve nem szállítható.

15.) *Szakasz: Szabályozással kapcsolatos információk:

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

A termék nem tartalmaz SVHC illetve SVHC-jelöltlistás anyagot, összetevői nem listázottak a REACH XVII. mellékletben.

Az Európai Parlament és Tanács 2006. december 18-i 1907/2006/EK rendelete a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH)

REACH rendelet módosításai

Az Európai Parlament és Tanács 1272/2008/EK rendelete az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról

Veszélyes anyagok magyarországi jegyzéke és kiegészítő jegyzékei

A BIZOTTSÁG (EU) 2020/878 RENDELETE (2020. június 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletének módosításáról és annak helyesbítéséről

1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről és a kapcsolódó rendeletek

3/2002.(II.8.) SzCsM – EüM együttes rendelete a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről

2012. évi CLXXXV. Törvény a hulladékgazdálkodásról

2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról

44/2000.(XII.27.) EüM rendelet a veszélyes anyagokkal és veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások illetve tevékenységek részletes szabályairól

33/2004.(IV.26.) ESzCsM rendelet a veszélyes anyagokkal és veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet módosításáról

54/2014.(XII.25.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról

15.2. Kémiai biztonsági értékelés

A keverékre nem készült biztonsági értékelés.

16.) *Szakasz: Egyéb információk:

a) A biztonsági adatlap előző változathoz képest való módosítása

A keverék adatlap módosítása az érvényben lévő rendelet(ek) miatt történt.
A felülvizsgálati dátum és az aktuális verziószám a lábjegyzetben olvasható.

Módosítás: minden pontban, *-al megjelölve.

b) A biztonsági adatlapban alkalmazott rövidítések és betűszók magyarázata vagy feloldása

ÁK-érték: Megengedett átlagos koncentráció.

CK-érték: Megengedett csúcskoncentráció.

DNEL: származtatott hatásmentes szint

PNEC: Becsült hatásmentes koncentráció.

CAS szám: A Chemical Abstracts Service jegyzékében szereplő szám.

EC szám: az EINECS- és ELINCS számok.

LC 50: 50% halálozási rátához tartozó koncentráció.

LD 50: Közepes halálos dózis mennyisége.

EC 50: Azon koncentráció, melyhez 50%-os hatáserősség tartozik.

GHS...: Veszélypiktogram

H.....: Figyelmeztető mondat

REACH szám: REACH regisztrációs szám, a gyártóra vonatkozó rész nélkül

Index szám: vegyi anyag sorszáma

c) A legfontosabb szakirodalmi hivatkozások és adatforrások

Nincs ide vonatkozó adat.

d) A keverékek esetében annak feltüntetése, hogy az osztályozáshoz az 1272/2008/EK rendelet 9. cikkében említett információértékelési módszerek közül melyiket alkalmazták

Az osztályozáshoz a 1272/2008/EK rendelt 9. cikkében említett információ értékelési módszere közül a gyártó egyedi koncentrációs határértéket állapított meg a keverék pH értéke alapján, melynek során a keverék nem kap maró besorolást. Alkalmazott adat és információ a fő összetevő biztonsági adatlapja valamint a keverék mérés általi pH értéke, mely mutatja a keverék semleges kémhatását.

A BIZTONSÁGI ADATLAP MINDIG LEGYEN ELÉRHETŐ A DOLGOZÓK SZÁMÁRA.

e) A vonatkozó figyelmeztető mondatok és/vagy az óvintézkedésekre vonatkozó mondatok

A veszélyes összetevő, az adatlap 3. pontjában feltüntetett H mondatok szövege:

H225	Fokozottan tűzveszélyes folyadék és gőz.
H302	Lenyelve ártalmas.
H312	Bőrrel érintkezve ártalmas.
H314	Súlyos égési sérülést és szemkárosodást okoz.
H315	Bőrirritáló hatású.
H317	Allergiás bőrreakciót válthat ki.
H318	Súlyos szemkárosodást okoz.
H319	Súlyos szemirritációt okoz.
H332	Belélegezve ártalmas.

H336	Álmosságot vagy szédülést okozhat.
H400	Nagyon mérgező a vízi élővilágra.
H411	Mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz.
H412	Ártalmas a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz.

f) Olyan javasolt képzések, amelyek az emberi egészség és a környezet védelmének biztosítását szolgálják

Jelen adatlapban feltüntetett információk az utolsó változat időpontjában rendelkezésünkre álló ismeretek szintjén alapul. Jelen dokumentum nem jelent a keverék tulajdonságaira vonatkozó garanciavállalást.

Mivel a keverék használata nem tartozik közvetlen ellenőrzésünk alá, a felhasználó kötelessége, hogy saját felelősségére betartsa az érvényes vonatkozó higiéniai és biztonsági előírásokat és törvényeket.

A készítménnyel célzott toxikológiai vizsgálatok nem történtek, toxikológiai megítélése az egyes komponensekre vonatkozó toxikológiai adatok, osztályozások alapján a koncentráció viszonyok figyelembevételével történt a CLP-rendelet előírásai szerint.

A készítménnyel célzott vizsgálatokat nem végeztek. Megítélése kizárólag az egyes komponensekre vonatkozó ökotoxikológiai adatok alapján, besorolása a CLP-rendelet veszélyes készítményekről szóló rendelkezései alapján történt.

A termékkel foglalkozásszerűen dolgozó személyeket tájékoztatni kell a vegyszerekkel történő munka veszélyeiről, és legalább évenként ismétlődő munkavédelmi oktatás keretében az általános munkavédelmi óvó- és védőrendszabályokról.

Biztonsági adatlapot készítette: Szijjártó Edit